

বিষয়- সমাজ বিজ্ঞান
শ্ৰেণী - ষষ্ঠ

ক্র. নং	প্ৰাসংগিক শিকন ঘাট	আৱশ্যকীয় শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰী	শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া	মূল্যায়ন	শিকন ফলাফল
১	ক) কেতিয়াৰ পৰা আদিম মানুহ কৃষক হৈ পৰিল? খ) আদিম মানুহে খাদ্য হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰথম জন্তু কি আছিল?	পাঠ্যপুথি, প্ৰসংগপুথি, মানচিত্ৰ	প্ৰশ্নোত্তৰ, দলগত কাৰ্য, আলোচনা, বিস্তৃত পঠন, দলীয় উপস্থাপন, চিত্ৰ/মানচিত্ৰ অধ্যয়ন	প্ৰশ্নোত্তৰ, সৰৱ পঠন, টোকা প্ৰস্তুতকৰণ, দলগত আলোচনা, চিত্ৰ পৰ্যবেক্ষণ, তালিকা প্ৰস্তুতকৰণ, আকস্মিক বক্তৃতা, তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা আদি।	আদিম যুগৰ বিভিন্ন উত্তৰণসমূহ যেনে-চিকাৰ আৰু খাদ্য সংগ্ৰহৰ স্তৰ, খেতিৰ আৰম্ভণি স্তৰ, সিন্ধু উপত্যকাৰ প্ৰথম নগৰৰ উত্থান আদি ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব আৰু সমসাময়িক স্থানবোৰৰ উত্তৰণৰ সৈতে সম্পৰ্ক নিৰ্ণয় কৰিব পাৰিব। <u>আনুষংগিক শিকন ফলাফল :</u> ক) আদিম মানুহৰ চিকাৰ আৰু খাদ্য সংগ্ৰহৰ স্তৰ সম্বন্ধে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব। খ) আদিম যুগৰ খেতিৰ আৰম্ভণি স্তৰ সম্বন্ধে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব।
২	ক) হৰপ্পা সংস্কৃতিৰ সৰহভাগ মানুহৰ জীৱিকা কি আছিল? খ) নীল নদীৰ পাৰত গঢ়ি উঠা সভ্যতাটোৰ নাম কি?	পাঠ্যপুথি, প্ৰসংগপুথি, মানচিত্ৰ	প্ৰশ্নোত্তৰ, দলগত কাৰ্য, দলগত আলোচনা, বিস্তৃত পঠন, দলীয় উপস্থাপন, চিত্ৰ/মানচিত্ৰ অধ্যয়ন	প্ৰশ্নোত্তৰ, সৰৱ পঠন, টোকা প্ৰস্তুতকৰণ, দলগত আলোচনা, মানচিত্ৰ পৰ্যবেক্ষণ, আকস্মিক বক্তৃতা, এলবাম প্ৰস্তুতকৰণ আদি।	আদিম যুগৰ বিভিন্ন উত্তৰণসমূহ যেনে-চিকাৰ আৰু খাদ্য সংগ্ৰহৰ স্তৰ, খেতিৰ আৰম্ভণি স্তৰ, সিন্ধু উপত্যকাৰ প্ৰথম নগৰৰ উত্থান আদিৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব আৰু সমসাময়িক স্থানবোৰৰ উত্তৰণৰ সৈতে সম্পৰ্ক নিৰ্ণয় কৰিব পাৰিব। <u>আনুষংগিক শিকন ফলাফল :</u> ➤ প্ৰাচীন সভ্যতাসমূহৰ বিষয়ে ক'ব পাৰিব। ➤ সিন্ধু উপত্যকাৰ প্ৰথম নগৰ সভ্যতাৰ উত্থান সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিব পাৰিব। ➤ হৰপ্পা সংস্কৃতিৰ জীৱিকা সম্পৰ্কে বৰ্ণনা কৰিব পাৰিব।

বিষয়- সমাজ বিজ্ঞান
শ্ৰেণী - সপ্তম

ক্র. নং	প্রাসংগিক শিকন ঘাটি	আৱশ্যকীয় শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰী	শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া	মূল্যায়ন	শিকন ফলাফল
১	চোল সাম্ৰাজ্যৰ ৰাজধানী কি আছিল?	পাঠ্যপুথি, প্ৰসংগপুথি, মানচিত্ৰ	প্ৰশ্নোত্তৰ, দলগত কাৰ্য/আলোচনা, বিস্তৃত পঠন, দলীয় উপস্থাপন, চিত্ৰ/মানচিত্ৰ অধ্যয়ন	প্ৰশ্নোত্তৰ, সৰৱ পঠন, টোকা প্ৰস্তুতকৰণ, তালিকা প্ৰস্তুতকৰণ, দলগত আলোচনা, মানচিত্ৰ পৰ্যবেক্ষণ আদি।	ইতিহাসৰ ভিন ভিন সময়ৰ অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য ঘটনা-পৰিঘটনা তথা অন্যান্য উৎসসমূহ উদাহৰণসহ আলোচনা কৰিব পাৰিব। <u>আনুষংগিক শিকন ফলাফল :</u> ➤ প্ৰাচীন ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক পটভূমিৰ বিষয়ে আভাস পাব। গুপ্ত যুগৰ পৰৱৰ্তী ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজনৈতিক উত্থানৰ বিষয়ে জানিব। ➤ থানেশ্বৰ, ৰাষ্ট্ৰকূট, পল্লব আৰু চোল সাম্ৰাজ্যৰ ভৌগোলিক অৱস্থিতিৰ বিষয়ে জানিব। ➤ প্ৰশাসনিক, সামাজিক, সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত উল্লিখিত ৰাজবংশবোৰৰ উল্লেখযোগ্য অৱদানৰ বিষয়ে অৱগত হ'ব।

বিষয়- সমাজ বিজ্ঞান
শ্রেণী - অষ্টম

ক্র. নং	প্রাসংগিক শিকন ঘাটি	আৱশ্যকীয় শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰী	শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া	মূল্যায়ন	শিকন ফলাফল
১	১) ছবি চাই জনবসতিৰ প্ৰকাৰ চিনাক্ত কৰা।	পাঠ্যপুথি, প্ৰসংগপুথি, মানচিত্ৰ	প্ৰশ্নোত্তৰ, দলগত কাৰ্য, আলোচনা, বিস্তৃত পঠন, দলীয় উপস্থাপন, চিত্ৰ/মানচিত্ৰ অধ্যয়ন	প্ৰশ্নোত্তৰ, সৰৱ পঠন, কাৰণ আৰু ফলাফল নিৰ্ধাৰণ, টোকা প্ৰস্তুতকৰণ, দলগত আলোচনা, চিত্ৰ পৰ্যবেক্ষণ, তালিকা প্ৰস্তুতকৰণ আদি।	অ-সম জনসংখ্যা বিতৰণৰ কাৰণ ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব আৰু পৃথিৱীৰ মানচিত্ৰত তাৰ বিশ্লেষণ কৰিব পাৰিব। আনুষংগিক শিকন ফলাফল : ➤ বসতিৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব। ➤ বসতিক প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকসমূহ চিনাক্ত কৰিব পাৰিব। ➤ পৃথিৱীৰ কোনবোৰ ঠাইত ঘন আৰু পাতল জনবসতি আছে সেই ঠাইবোৰ চিনাক্ত কৰিব পাৰিব। ➤ নগৰীয়া আৰু গ্ৰাম্য বসতিৰ পাৰ্থক্য আৰু ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব।
২	১) ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী কেতিয়া প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল? ২) চিৰাজউদ্দৌলা কোন আছিল? ৩) চুজাউদ্দৌলা কোন ৰাজ্যৰ নবাব আছিল?	পাঠ্যপুথি, প্ৰসংগপুথি আদি	প্ৰশ্নোত্তৰ, দলগত কাৰ্য/ আলোচনা, বিস্তৃত পঠন, দলীয় উপস্থাপন	প্ৰশ্নোত্তৰ, সৰৱ পঠন, চিন্তনীয় কাৰ্য, টোকা প্ৰস্তুতকৰণ, দলগত আলোচনা আদি।	বৃটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী কেনেকৈ এক নিয়ন্ত্ৰণকাৰী শক্তি হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল সেই বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব। আনুষংগিক শিকন ফলাফল : ➤ বাণিজ্যবাদ আৰু ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ ভাৰতলৈ আগমনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিব পাৰিব। ➤ ইংৰাজসকলে বংগদেশ দখল কৰাৰ কৌশল সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব। ➤ পলাশী যুদ্ধ আৰু বক্সাৰ যুদ্ধৰ তুলনামূলক অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব। ➤ ইংৰাজে বংগদেশ দখল কৰাৰ ফলত উদ্ভৱ হোৱা ৰাজনৈতিক আৰু অৰ্থনৈতিক পৰিৱৰ্তনৰ লগত পৰিচয় হ'ব।

বিষয়- সমাজ বিজ্ঞান

শ্ৰেণী - অষ্টম

ক্র. নং	প্রাসংগিক শিকন ঘাটি	আৱশ্যকীয় শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰী	শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া	মূল্যায়ন	শিকন ফলাফল
৩	<p>ক) নমনীয় সংবিধানৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ কি?</p> <p>খ) ২০০৮ চনত ভাৰতৰ কোনখন চুবুৰীয়া দেশত গণতন্ত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল?</p>	<p>পাঠ্যপুথি, প্ৰসংগপুথি, আলোচনী, বাতৰি কাকত আদি</p>	<p>প্ৰশ্নোত্তৰ, দলগত কাৰ্য/ আলোচনা, বিস্তৃত পঠন, দলীয় উপস্থাপন, কাল্পনিক পৰিস্থিতিৰ দ্বাৰা উপস্থাপন আদি।</p>	<p>প্ৰশ্নোত্তৰ, সৰৱ পঠন, টোকা প্ৰস্তুতকৰণ, দলগত আলোচনা, তুলনামূলক বিশ্লেষণ আদি।</p>	<p>ভাৰতীয় সংবিধানৰ ঐতিহাসিক পটভূমি আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰিব পৰাৰ লগতে গণতন্ত্ৰত সংবিধানৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰিব পাৰিব। ভাৰতীয় সংবিধানৰ আধাৰত নিজ নিজ অঞ্চলৰ ৰাজনৈতিক আৰু সামাজিক বিষয়সমূহ উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব। নিজ ৰাষ্ট্ৰৰ লগত প্ৰতিবেশী ৰাষ্ট্ৰৰ সংবিধানৰ কাৰ্যকাৰিতা সম্পৰ্কে তুলনামূলক অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।</p> <p>আনুষংগিক শিকন ফলাফল :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ সংবিধানৰ প্ৰয়োজনীয়তা উপলব্ধি কৰি ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব। ➤ সংবিধানৰ প্ৰকাৰ আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহৰ ওপৰত আলোচনা কৰিব পাৰিব। ➤ গণতন্ত্ৰ আৰু গণতান্ত্ৰিক প্ৰক্ৰিয়াৰ ওপৰত ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব।